

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/516**z 19. marca 2019****o harmonizácii hrubého národného dôchodku v trhových cenách, ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/130/EHS, Euratom a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1287/2003 (nariadenie o HND)****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 338 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽¹⁾,

keďže:

- (1) Hrubý národný dôchodok v trhových cenách (ďalej len „HND“) je základom pre výpočet najväčšej časti vlastných zdrojov vo všeobecnom rozpočte Únie. Preto je potrebné ďalej posilňovať porovnateľnosť, spoľahlivosť a úplnosť uvedeného agregátu.
- (2) Integrita štatistík dosiahnutá prostredníctvom dodržiavania zásad Kódexu postupov pre európsku štatistiku, ktorý bol revidovaný a aktualizovaný Výborom pre Európsky štatistický systém (ESSC) 16. novembra 2017, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 ⁽²⁾ je dôležitá najmä vtedy, keď sa štatistiky používajú priamo na administratívne účely a na tvorbu politík na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni.
- (3) Tieto štatistické údaje sú aj dôležitým analytickým nástrojom na koordináciu národných hospodárskych politík a pre rôzne politiky Únie, ako aj na výskumné činnosti.
- (4) V súlade s článkom 2 ods. 7 rozhodnutia Rady 2014/335/EÚ, Euratom ⁽³⁾ znamená HND na účely vlastných zdrojov ročný HND v trhových cenách podľa metodiky stanovenej v prílohe A k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 ⁽⁴⁾, ktorým sa ustanovuje revidovaný európsky systém účtov (ESA 2010). V súlade s článkom 10 ods. 1 rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom a s výhradou jeho článku 10 ods. 2 sa zrušilo rozhodnutie Rady 2007/436/ES, Euratom ⁽⁵⁾.
- (5) Je nevyhnutné, aby boli údaje o HND porovnateľné medzi členskými štátmi a aby sa zabezpečil súlad príslušných definícií a účtovných pravidiel ESA 2010. Na tento účel by mali hodnotiace postupy a základné údaje, ktoré sa skutočne používajú, umožňovať správne uplatňovanie definícií a účtovných pravidiel ESA 2010.
- (6) Je nevyhnutné, aby boli zdroje a metódy, ktoré sa používajú na zostavovanie údajov o HND, spoľahlivé. To znamená, že by sa mali v čo najväčšej miere uplatňovať správne techniky pre na spoľahlivú, vhodnú a aktuálnu základnú štatistiku.

⁽¹⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 31. januára 2019 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 18. februára 2019.

⁽²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 z 11. marca 2009 o európskej štatistike a o zrušení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES, Euratom) č. 1101/2008 o prenose dôverných štatistických údajov Štatistickému úradu Európskych spoločností, nariadenia Rady (ES) č. 322/97 o štatistike Spoločenstva a rozhodnutia Rady 89/382/EHS, Euratom o založení Výboru pre štatistické programy Európskych spoločností (Ú. v. EÚ L 87, 31.3.2009, s. 164).

⁽³⁾ Rozhodnutie Rady 2014/335/EÚ, Euratom z 26. mája 2014 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie (Ú. v. EÚ L 168, 7.6.2014, s. 105).

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 174, 26.6.2013, s. 1).

⁽⁵⁾ Rozhodnutie Rady 2007/436/ES, Euratom zo 7. júna 2007 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločností (Ú. v. EÚ L 163, 23.6.2007, s. 17).

- (7) Je nevyhnutné, aby údaje o HND boli úplné. Preto by uvedené údaje mali zohľadňovať aj neformálne, neregistrované a iné činnosti a transakcie, ktoré nie sú zaznamenané v štatistických zisťovaniach alebo oznamované finančným, sociálnym a ostatným správnym orgánom. Zlepšené pokrytie HND predpokladá vyvinutie vhodných štatistických základov a hodnotiacich postupov na s cieľom vytvoriť spoľahlivé štatistiky a v prípade potreby vykonať potrebné úpravy, s cieľom predísť vzniku medzier a dvojitého započítania.
- (8) Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 608/2014 ⁽⁶⁾ stanovuje inšpekcie v členských štátoch na účely overovania vlastných zdrojov. Na účely overovania HND by Komisia (Eurostat) mala byť oprávnená vykonávať informatívne návštevy zamerané na HND s cieľom overiť kvalitu agregátov HND a ich zložiek a overiť súlad s ESA 2010, ako aj zabezpečiť, aby údaje o HND boli porovnateľné, spoľahlivé a úplné. Komisia (Eurostat) by mala dodržiavať pravidlá týkajúce sa dôverylosti štatistických údajov. Účasť zástupcov národných štatistických úradov na informatívnych návštevách zameraných na HND v iných členských štátoch má zásadný význam pre zvýšenie transparentnosti a kvality procesu overovania HND.
- (9) S cieľom zabezpečiť spoľahlivosť, úplnosť a čo najvyššiu mieru porovnateľnosti údajov o HND, a to v súlade s ESA 2010, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijať v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie akty, pokiaľ ide o zoznam záležitostí, ktoré sa majú riešiť v jednotlivých cykloch overovania. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽⁷⁾. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín odborníkov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (10) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia poskytovaním agregátov HND na účely vlastných zdrojov by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, aby sa ustanovila štruktúra a detaily popisu zdrojov a metód používaných na tvorbu údajov o HND a jeho zložiek, a to v súlade s prílohou A k nariadeniu (EÚ) č. 549/2013, ako aj harmonogram jeho aktualizácie a prenosu a konkrétne opatrenia zamerané na zlepšenie porovnateľnosti, spoľahlivosti a úplnosti údajov o HND členských štátov na základe zoznamu záležitostí určeného Komisiou. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽⁸⁾.
- (11) ESSC zriadený nariadením (ES) č. 223/2009 bol v súlade s článkom 7 uvedeného nariadenia požiadaný o poskytnutie odborného usmernenia.
- (12) Výbor pre HND uvedený v článku 4 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1287/2003 ⁽⁹⁾ poskytoval Komisii stanoviská a poradenstvo a pomáhal jej pri výkone jej vykonávacích právomocí. V rámci stratégie pre novú štruktúru Európskeho štatistického systému, ktorou sa má zlepšiť koordinácia a partnerstvo v jasnej pyramídovej štruktúre v rámci systému, by mal ESSC plniť poradnú úlohu a pomáhať Komisii pri výkone jej vykonávacích právomocí. Na tento účel by sa mal Výbor pre HND nahradiť Výborom pre Európsky štatistický systém s cieľom pomáhať Komisii pri výkone jej vykonávacích právomocí podľa tohto nariadenia. Napriek tomu na účely iných funkcií, ktoré predtým vykonával Výbor pre HND v súlade s nariadením (ES, Euratom) č. 1287/2003 a ktoré nesúvisia s pomocou pri výkone vykonávacích právomocí Komisie, by Komisia mala zriadiť formálnu expertnú skupinu, ktorá by jej poskytovala pomoc na takéto účely.
- (13) Smernicou Rady 89/130/EHS, Euratom ⁽¹⁰⁾ a nariadením (ES, Euratom) č. 1287/2003 sa vytvoril postup na overovanie a hodnotenie porovnateľnosti, spoľahlivosti a úplnosti údajov o hrubom národnom produkte (HNP) a údajov o HND v rámci Výboru pre HNP a Výboru pre HND, v ktorých členské štáty a Komisia úzko spolupracujú. Uvedený postup by sa mal upraviť tak, aby sa zohľadnilo používanie údajov o HND podľa ESA

⁽⁶⁾ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 608/2014 z 26. mája 2014, ktorým sa ustanovujú vykonávacie opatrenia týkajúce sa systému vlastných zdrojov Európskej únie (Ú. v. EÚ L 168, 7.6.2014, s. 29).

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa stanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽⁹⁾ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 1287/2003 z 15. júla 2003 o harmonizácii hrubého národného dôchodku v trhových cenách (nariadenie HND) (Ú. v. EÚ L 181, 19.7.2003, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Smernica Rady 89/130/EHS, Euratom z 13. februára 1989 o zosúladiení zostavovania hrubého národného produktu v trhových cenách (Ú. v. ES L 49, 21.2.1989, s. 26).

2010 na účely vlastných zdrojov, ako aj revidovaný harmonogram sprístupňovania vlastných zdrojov a najnovší vývoj v rámci Európskeho štatistického systému. Smernica 89/130/EHS, Euratom a nariadenie (ES, Euratom) č. 1287/2003 by sa preto mali zrušiť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VYMEDZENIE A VÝPOČET HRUBÉHO NÁRODNÉHO DÔCHODKU V TRHOVÝCH CENÁCH

Článok 1

1. Hrubý národný dôchodok v trhových cenách (HND) a hrubý domáci produkt v trhových cenách (HDP) sa vymedzujú v súlade s Európskym systémom účtov 2010 (ESA 2010) ustanoveným nariadením (EÚ) č. 549/2013.
2. V súlade s bodom 8.89 prílohy A k nariadeniu (EÚ) č. 549/2013 je HDP konečným výsledkom výrobnnej činnosti rezidentských výrobných jednotiek. Môže byť vymedzený tromi spôsobmi:
 - a) výrobná metóda: HDP je súčet hrubej pridanej hodnoty rôznych inštitucionálnych sektorov alebo rôznych odvetví plus dane z produktov a mínus subvencie na produkty (ktoré nie sú alokované do sektorov a odvetví). Okrem toho je bilančnou položkou účtu produkcie za celú ekonomiku;
 - b) výdavková metóda: HDP je súčet konečného použitia výrobkov a služieb rezidentskými inštitucionálnymi jednotkami (konečná spotreba a tvorba hrubého kapitálu) plus vývoz a mínus dovoz výrobkov a služieb;
 - c) dôchodková metóda: HDP je súčet položiek uvedených na strane použitia účtu tvorby dôchodkov za celú ekonomiku (odmeny zamestnancov, dane z produkcie a dovozu mínus subvencie, hrubý prevádzkový prebytok a zmiešané dôchodky za celú ekonomiku).
3. V súlade s bodom 8.94 prílohy A k nariadeniu (EÚ) č. 549/2013 predstavuje HND celkové prvotné dôchodky, ktoré prijali rezidentské inštitucionálne jednotky: odmeny zamestnancov, dane z produkcie a dovozu mínus subvencie, dôchodky z majetku (prijaté mínus platené), hrubý prevádzkový prebytok a hrubé zmiešané dôchodky. HND sa rovná HDP mínus prvotné dôchodky platené rezidentskými inštitucionálnymi jednotkami nerezidentským inštitucionálnym jednotkám plus prvotné dôchodky, ktoré rezidentské inštitucionálne jednotky prijali zo zahraničia.

KAPITOLA II

PRENOS ÚDAJOV O HND A ĎALŠÍCH INFORMÁCIÍ

Článok 2

1. Členské štáty vypočítavajú HND vymedzený v článku 1 v kontexte zostavovania národných účtov.
2. Každý rok do 1. októbra členské štáty poskytnú Komisii (Eurostatu) v kontexte národných účtovných postupov číselné údaje o agregátoch HND a ich zložkách podľa vymedzení pojmov uvedených v článku 1. Celkové hodnoty HDP a jeho zložiek sa predložia podľa troch metód uvedených v článku 1 ods. 2 Údaje sa zasielajú za predchádzajúci rok a zároveň sa oznámia akékoľvek zmeny údajov za predošlé roky.
3. Prenos údajov uvedených v odseku 2 sprevádza správa o kvalite údajov o HND. V tejto správe sa uvádzajú podrobnosti o metodike použitej na tvorbu údajov, a najmä sa v nej opisujú všetky významné zmeny v použitých zdrojoch a metódach a vysvetľujú revízie vykonané v súvislosti s agregátmi HND a ich zložkami v porovnaní s prechádzajúcimi obdobiami.

Článok 3

1. Členské štáty poskytnú Komisii (Eurostatu) popis zdrojov a metód použitých na tvorbu agregátov HND a ich zložkách podľa ESA 2010.
2. Komisia stanoví prostredníctvom vykonávacích aktov štruktúru a detaily popisu uvedeného v odseku 1 tohto článku, a to v súlade s prílohou A k nariadeniu (EÚ) č. 549/2013, ako aj časový harmonogram jeho aktualizácie a prenosu. Komisia pri vykonávaní svojej právomoci zabezpečí, aby takéto vykonávacie akty nespôsobovali vznik výrazných dodatočných nákladov, ktorých dôsledkom je neprimerané a neopodstatnené zaťaženie členských štátov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 8 ods. 2 tohto nariadenia. Popis zdrojov a metód musí byť v súlade s ESA 2010 a nesmie spôsobiť vznik duplicity a nadmerného zaťaženia.

3. S cieľom uľahčiť porovnateľnosť analýz súladu vypracuje Komisia v úzkej spolupráci so skupinou odborníkov uvedenou v článku 4 usmernenie týkajúce sa popisu.

KAPITOLA III

POSTUPY A KONTROLY PRI VÝPOČTE HND

Článok 4

Komisia zriadi formálnu skupinu odborníkov zloženú zo zástupcov všetkých členských štátov, ktorej predsedá zástupca Komisie, s cieľom poskytovať Komisii poradenstvo a vyjadrovať sa v súvislosti s porovnateľnosťou, so spoľahlivosťou a s úplnosťou výpočtov HND, preskúmať otázky vykonávania tohto nariadenia a vydávať výročné stanoviská týkajúce sa primeranosti údajov o HND, ktoré predložili členské štáty na účely vlastných zdrojov.

Článok 5

1. Komisia overuje zdroje, ich použitie a metódy obsiahnuté v popise uvedenom v článku 3 ods. 1 Na tento účel sa použije model overovania vypracovaný Komisiou v úzkej spolupráci so skupinou odborníkov uvedenou v článku 4. Model vychádza zo zásad vzájomného hodnotenia a nákladovej efektívnosti a zohľadňuje delegované akty uvedené v druhom pododseku odseku 2 tohto článku.

2. Údaje o HND musia byť spoľahlivé, úplné a porovnateľné.

Komisia prijme v súlade s článkom 7 delegované akty, ktorými sa doplní ustanovenie uvedené v prvom pododseku tohto odseku tým, že sa určí zoznam záležitostí, ktoré sa majú riešiť v jednotlivých cykloch overovania s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť, úplnosť a čo najvyššiu mieru porovnateľnosti údajov o HND, a to v súlade s ESA 2010.

3. Komisia ustanoví prostredníctvom vykonávacích aktov konkrétne opatrenia s cieľom dosiahnuť väčšiu porovnateľnosť, spoľahlivosť a úplnosť údajov o HND, a to na základe zoznamu záležitostí určeného Komisiou v delegovaných aktoch uvedených v druhom pododseku odseku 2 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty musia byť riadne odôvodnené a v súlade s ESA 2010. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 8 ods. 2

Článok 6

1. Bez toho, aby boli dotknuté inšpekcie uvedené v článku 2 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 608/2014, Komisia (Eurostat), ak je to vhodné, môže vykonať informatívne návštevy v členských štátoch týkajúce sa HND.

2. Účelom informatívnych návštev uvedených v odseku 1 tohto článku je overenie kvality agregátov HND a ich zložiek, ako aj overenie súladu s ESA 2010. Komisia (Eurostat) pri vykonávaní informatívnych návštev dodržiava pravidlá týkajúce sa štatistickej dôverylosti stanovené v kapitole V nariadenia (ES) č. 223/2009.

3. Pri vykonávaní informatívnych návštev v členských štátoch môže Komisia (Eurostat) požiadať a nabáda sa, aby požiadala o pomoc odborníkov v oblasti národných účtov, ktorí zastupujú národné štatistické úrady iných členských štátov.

Odborníci v oblasti národných účtov musia byť zaregistrovaní v zozname zostavenom na základe dobrovoľných návrhov, ktoré Komisii (Eurostatu) zašlú národné úrady zodpovedné za vykazovanie národných účtov. Účasť odborníkov v oblasti národných účtov z iných členských štátov na týchto informatívnych návštevách je dobrovoľná.

Článok 7

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 5 ods. 2 druhom pododseku sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od 18. apríla 2019. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred uplynutím každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 5 ods. 2 druhom pododseku môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 5 ods. 2 druhého pododseku nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade, alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 8

1. Komisii pomáha Výbor pre Európsky štatistický systém zriadený nariadením (ES) č. 223/2009. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

KAPITOLA IV

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 9

Komisia do 1. januára 2023 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tohto nariadenia.

Článok 10

Smernica 89/130/EHS, Euratom a nariadenie (ES, Euratom) č. 1287/2003 sa zrušujú.

Odkazy na zrušené akty sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe.

Článok 11

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 19. marca 2019

Za Európsky parlament
predseda
A. TAJANI

Za Radu
predseda
G. CIAMBA

PRÍLOHA

Tabuľka zhody

Smernica 89/130/EHS, Euratom	Toto nariadenie
Článok 1	Článok 1 ods. 1 a 3
Článok 2	Článok 1 ods. 2
Článok 3	Článok 2 ods. 1 a 2
—	Článok 4
Článok 4	Článok 3
Článok 5	Článok 2 ods. 3
—	Článok 5
—	Článok 6
—	Článok 7
Článok 6	Článok 8
Článok 7	—
Článok 8	—
Článok 9	—
Článok 10	Článok 9
—	Článok 10
Článok 11	—
—	Článok 11

Nariadenie (ES, Euratom) č. 1287/2003	Toto nariadenie
Článok 1	Článok 1
Článok 2	Článok 2
Článok 3	Článok 3
—	Článok 4
Článok 4	Článok 8
Článok 5 ods. 1	Článok 5
Článok 5 ods. 2	—
Článok 5 ods. 3	—
Článok 6	Článok 6
—	Článok 7
Článok 7	Článok 9
—	Článok 10
Článok 8	Článok 11